

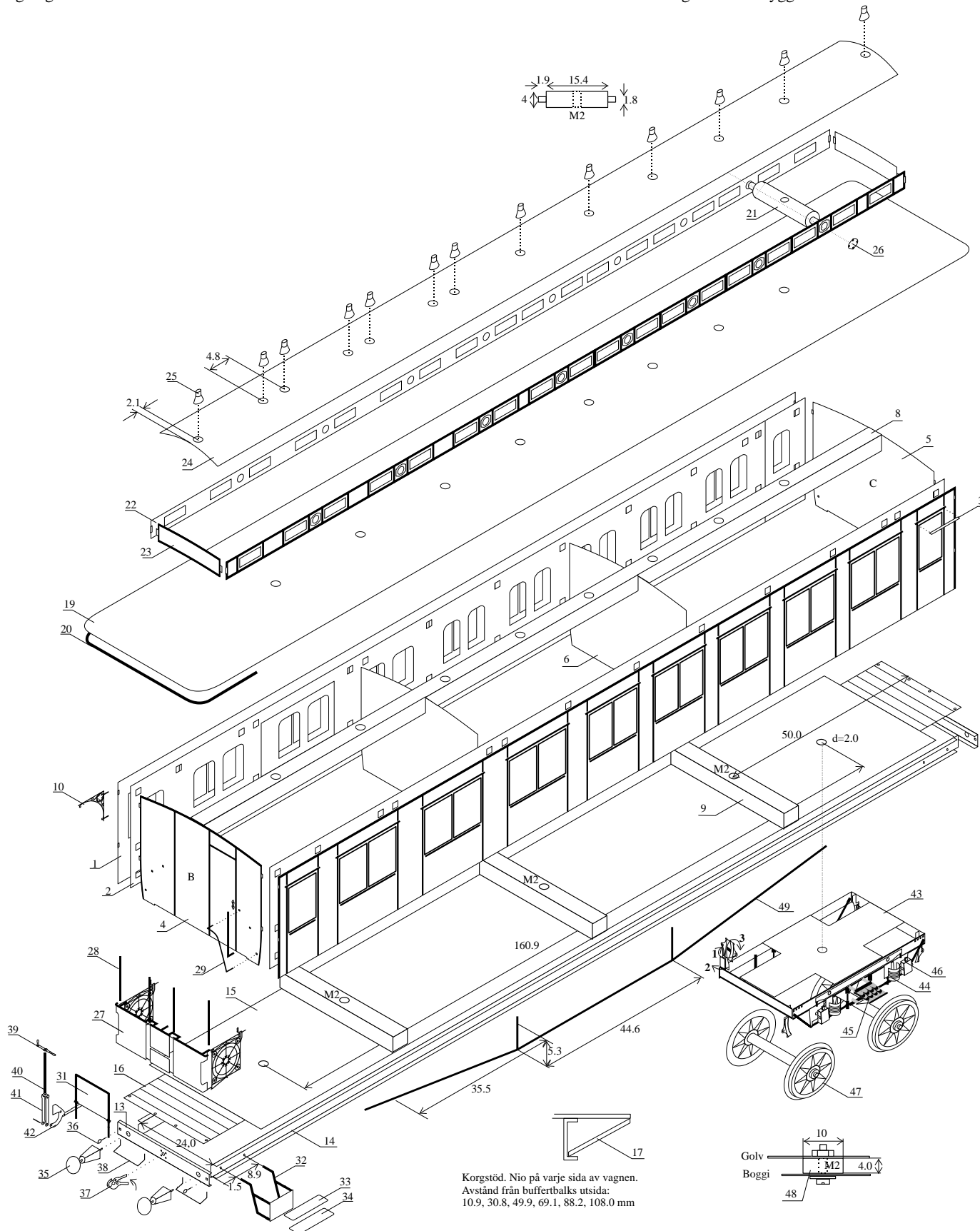
Byggbeskrivning SGGJ litt BCo

Historik

SGGJ 1898 beställde bl a tre personboggivagnar från Kockums i Malmö: litt BCo

nr 1-3. Vagnen är en kombinerad andra och tredjeklassvagn liknande andra boggivagnar från sekelskiftet.

SGGJ hade oftast dålig ekonomi och kring 1928 försökte man förbättra denna genom att bygga om sina BCo till motor-

vagnar. Resultatet blev definitivt inte lyckat. Motorvagnarna orkade knappt dra sig själv på plan mark, än mindre med utlovade 2-3 vagnar i uppförslut, och då ska man veta att SGGJ är en bana med så små stigningar att de aldrig ansåg sig behöva någotsomhelst luftbromssystem. Vagnarna byggdes därför snabbt tillbaka till personvagnar, men med bibehållande av bl a inbyggda plattformar.

Efter förstatligandet av SGGJ 1937 såldes alla tre vagnarna till UWHJ, som hade i stort sett identiska vagnar. Där blev de nr 11-13.

Vagnen kan byggas i alla tre utförandena: före, under och efter motorvagns-debaclét. Dock ska erkännas att underlaget för de två senare är mycket begränsat och konstruktionen till delar rena gissningen.

URSPRUNGLIGT PERSONVAGNSUTFÖRANDE

Konstruktion

Vagnen byggs i fyra delar: korg, underrede, tak och lanternin. Dessa byggs och målas var för sig och skruvas därefter ihop.

Vagnen har alltså andra och tredjeklasskupeer. Andraklasskupeerna är tre till antalet och igenkänns enklast på att de har bredare fönster. De var markerade med Rökare, Rökning förbjuden och Damer (!).

Tredjeklasskupeerna var uppdelade så att den första, märkt Damer, var med dörr, nr 2 och 3 hade öppet mot korridoren och var märkt Rökning förbjuden. Rökarna fick sitta i en sammanhängande avelning 4 och 5 närmast gaveln.

Korg

Korgens sidor består av en ytter- (1) och en innersida (2). Låt dessa hänga ihop.

Börja med att forma innersidorna till rätt form. Mätta mot en gavel. Löd därefter ihop yttersida mot innersida. Eftersom yttersidan är så tunn brukar den följa innersidan bra.

Löd ovanför varje fönster fast en täcklist (3). Denna görs enklast av 0.3 mm mä-tråd men ännu hellre av 0.2x0.5 mä-list.

Löd ihop sidopaketen med rätt gavlar (4) och (5).

Två mellanväggar (6) ska också lödas fast, förslagsvis enligt sprängskissen. Innan du löder gör du urtag för takbalken (8).

Takbalken (8) och golvbalkarna (9) görs av lämplig fyrkantstång som borras enligt sprängskiss. Hålen i takbalken märks enklast upp med en lanterninsida som mall. Takbalken löds fast i gavlar och resp mellanväggar. Golvbalkarna väntar vi med tills underredet är klart.

I hörnen borras hål och i dessa löds takkonsoller (10) fast. Överkanten skall hamna precis i linje med vagnssidornas överkant. Löd även fast handtag (11) i dörarna.

Underrede

Bocka till buffertbalkar (13). Kapa till långbalkar (14). Borra hål för fotsteg i långbalkarna. Forma ändarna så att de kommer att passa i buffertbalkarna.

Såga (ej klipp!) till ett golv (15) av mäsingsplåt. Löd fast långbalkarna symmetriskt på golvet. Avstånd mellan långbalkarna kan behöva göras olika beroende på hur små kurvradier man tänker köra i. Ett måttförslag är 24.0 mm, vilket också går att få med den jigg som beskrivs i Allmänna anvisningar. Löd fast plattformsgolven (16) ovanpå långbalkarna.

Löd längs sidorna snedställda korgstöd (17) enligt figur.

Borra hål i golvet för golvbalkarna (9) på korgen. Skruva fast golvbalkarna i golvet och ställ korgen ovanpå. Löd försiktigt fast golvbalkarna i korgen. Akta så du inte får golvet också fastlött.

(För den som inte vill göra så här finns det monteringsvinklar med på plåten för alternativ fastsättning.)

Tak

Taket (19) i plast skärs till så att det går utanför vagnskorgen ca 0.5 mm per sida. Under taket på de delar som ska sitta över plattformarna limmas en plastlist (20) fast ca 0.5 mm innanför takkanten.

Lanternin

Distanser (21) för lanternintaket svarvas lämpligast till ur mäsingsstång och gängas. De kan också göras av mäsingsstång och rör. Lanterninens sidor (22) löds ihop med distanserna som styrning, och därefter löds gavlarna (23) på.

Forma lanterningtak (24) och löd fast på lanterninen.

Montera ljuskåpor (25) på lanternintaket. Över varje tredjeklasskupe skall det sitta en ljuskåpa, centrerat över lanternindistanserna. Över de tre andraklasskupeerna skall det sitta två enligt sprängskiss. På lanternindistansernas ändar fästs ventillock (26).

Plattformar mm

Bocka till plattformsräcken (27). Gör stolpar (28). Tunna nålar kan bli bra. Gör annars av mä-tråd med några varv tunn tråd i toppen som löds fast. Löd fast stolpar och räcke i plattformsgolvet. Ta bort den bit på räcket som är markerat med kryss. Löd fast överliggare på räcket tre delar.

Bocka till och löd fast handräcken (29) i gavlarna. Bocka till och löd fast övergångsbryggor (31).

Fotstegskonsollerna (32) bockas till och löds fast i långbalkarna. Därefter monteras övre (33) och undre (34) fotstegen. Sista klippes sammanbindningsbiten bort från konsollerna.

Detaljering

Löd på buffertbalken fast:

- buffertar (35)
- hästdragöglor (36)
- koppelkrok (37)
- kopparhandtag (38)

På plattformsräcket i C-änden monteras handbroms (bromshandtag (39) på bromsskriv (40) och bromsmutter med länkar (41), kopplat till bromshävarm (42).

Boggier mm

Bocka ihop boggierna (43) enligt skiss. Löd i hörnen.

Bocka fjädertrapperna (44) runt ett borrhål med diameter på ca 1.8 mm. Löd fast i boggisidorna, jäms insidan.

Bocka/vecka/löd ihop ellipsfjädrarna (45). Vik ut fästnabbarna på insidan och löd fast.

Montera axelboxar (46) och axlar (47).

Hur boggierna ska fästas i vagnskorgen kan man ha många åsikter om. Trepunktslagring i olika former brukar framföras, men det är inte ovanligt att man får vagnar som lätt vaggas i sidled. Den föreslagna lösningen är inte idealisk men mycket lättbyggd.

Bocka till och montera långbalksstag (49) så att det som sticker ner under långbalkarna får de angivna måtten.

Målning

(Hubrol-nummer) Sprutmåla korgen SJ-brun (75-90 % av Satin Brown 133 + 10-25 % av Matt WWI Purple 107, tips enligt Perl). Måla fönsterkarmarna (Leather 62).

Lanternin och tak målas mörkt grå (Iron Grey 92).

Underredet målas svart (Black Grey 182).

Härefter klarlack (Clear 35), dekalering, mjukgörare, mattlack (Matt 49). Väderbitning och sist glasning av fönster.

Märkning

Endast leveransutförandet är helt känt. Detta var enligt följande: på sidorna, under dubbelfönster 1 resp 8:

2 KLASS

1 (vagnsnummer)

resp

3 KLASS

1 (vagnsnummer)

Under dubbelfönster 3 och 6:

S.G.G.J

Centralt var placerat ett landskapsvapen. På var sida om gaveldörrarna:

2 resp 3
KLASS KLASS

Längst ner i hörnen på gavlarna fanns även vagnsnummer.

MOTORVAGNSUTFÖRANDE

Allmänt

Instruktionerna för detta utförande är mycket summariska. Genom de foton som medföljer har du all information som (troligtvis) finns i ämnet. Du måste alltså själv studera dessa och analysera/gissa dig fram.

Korg

De ombyggnader som gjordes på korgen var:

- inbyggda plattformar som förarhytt
- ny, infälld dörr bakom resp förarplats
- resgodsavdelning i andraklasskupe 2

Modifiera innerväggarna enligt de markeringar som finns inetsat. På ytterväggarna måste vissa delar kapas bort och ersättas med andra: (51), (52) och (53). De stödremor som sitter nertill tvärs de infällda dörarna kapas bort först efter att allting är ihoplött.

Löd sist fast resgodsinnervägg (54). Kolla att fönstren blir centerade.

Bocka till plattformsinneväggen (55).

Löd fast sidoyttervägg (56) och (57). Putsa. Löd fast gavelytterväggen (58).

Tak

Kylare (59) bockas och löds ihop. Montera den mot lanternintaketets gavel, med vinkelbiten (60) som stöd.

På foto ser man att man bytt till gasbelysning. Även i andraklasskupeerna finns nu bara en kåpa.

Motorpaket

Under korgen hänger ett motorpaket som via kardan överför kraften till boggierna. Hur motorpaketet ser ut eller hur man ska göra överlämnas med varm hand. Dock skall vetas att i skuggan under vagnen ser man faktiskt inte så mycket.

Drivning

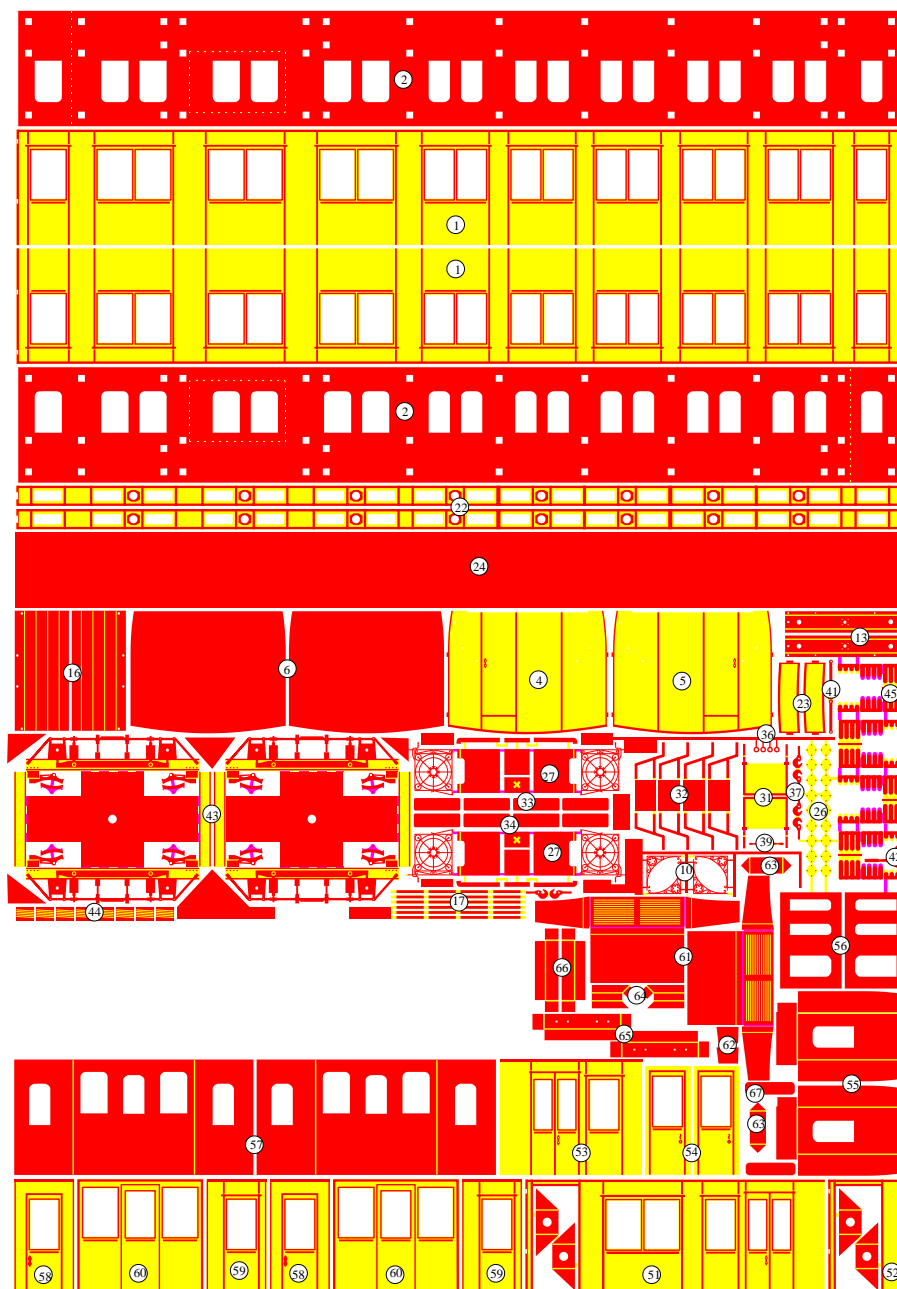
Om man vill bygga motorvagnen så att den går att köra kan man tänka sig att utgå från Brimalms Y6-chassi. Måtten stämmer hyfsat. Med tanke på prototypens egenskaper är det inte helt fel att inte göra den dri-

ven.

Stycklista

ID	Ant	Benämning
1	2	Korgsida, ytter
2	2	Korgsida, inner
3	20*	Täcklist
4	1	Gavel, B-ände
5	1	Gavel, C-ände
6	2	Mellanvägg
8	1*	Takbalk, fyrkant 4 mm
9	2*	Golvbalk, fyrkant 4 mm
10	4	Takkonsoller
11	2*	Handtag, 0,3 mm mä
13	2	Buffertbalkar
14	2*	Långbalkar, U 3x1 mm, 215,5 mm
15	1*	Golv, 194.6 x 32.2 x 0.3 mm
16	2	Plattformsgolv
17	20	Korgstöd
19	1*	Tak i plast
20	2*	Taklist, fyrkant 0.5 mm styrenplast
21	8*	Takdistanser (se fig)
22	2	Lanterninsidor
23	2	Lanterningavlar
24	1	Lanternintak
25	13*	Ljuskåpa
26	16	Ventillock
27	2	Plattformsräcken
28	8*	Plattformsstolpe, 0.5 mm mä
29	4*	Handräcke, 0.3 mm mä
31	2	Övergångsbrygga
32	4	Fotstegskonsoll, sats
33	4	Fotsteg, övre
34	4	Fotsteg, undre
35	4*	Buffert, m/98
36	4	Hästdragögla
37	2	Koppelkrok
38	4*	Kopplarhandtag, 0.3 mm mä
39	1	Bromshandtag
40	1*	Bromsskruv, 0.5 mm mä
41	1	Bromsmutter m länkar
42	1	Bromshävarm
43	2	Boggi
44	8	Fjäderimitation
45	4	Ellipsfjäder
46	4*	Axelbox, mod II/III
47	2*	Hjulaxel, ex vis MRW
48	2*	Boggifäste, 4 x 10 mm
49	2*	Långbalksstag, 0.7 mm mä
51	1	Ytterväggsdel 1
52	1	Ytterväggsdel 2
53	1	Ytterväggsdel 3
54	2	Resgodsinnervägg
55	2	Dörrinfällning
56	2	Dörr
57	2	Plattformsinnevägg
58	2	Plattformssidovägg, v
59	2	Plattformssidovägg, h
60	2	Plattformsgavelvägg
61	2	Kylare
62	2	Vinkelbit för kylare
63	2	Mösskärm
64	2	Bromskåpa
65	2	Låda 1
66	2	Låda 2
67	2	Fotsteg, resgodsörr

* = ej med på etsark

Detaljer

Detaljerna den inbyggda plattformen med mösskärm (61), bromskåpa (62), strålkastare, ångvärmesslangar, signalhorn.

Under korgen hängde två lådor (63) och (64).

Under resgodsdörrarna sattes fotsteg (65).

Målning och märkning

Se foto. Det mesta som gäller målning och märkning för ursprungsutförandet gäller även nu, men förardelarna har uppenbarligen en annan kulör. Grått?

På SJ bytte man till märkning i vit emalj ca 1926. På fotot som rimligen är från 1928 verkar det dock vara den ursprungliga märkningssättet. Det är dock tänkbart att man senare på SGGJ följde efter.

Återbyggt personvagnsutförande

Vinterbilden från Tärnsjö på 30-talet visar att man plockat bort strålkastare, mösskärm, kylare mm.

Däremot är hytten fortfarande inbyggd. Man också gissa att fotstegen under resgodskupeen tagits bort, men att kanske dörrarna fått sitta kvar.

